

Sioni Wahimees.

„Tõuse üles, saa walgeks, sest su walgus tunneb.“

5. aastak.

Hamburis, 1. jaanuaril 1910.

Nr. 1.

Biibli lektšionid.

Tähele panemiseks uurimisel ja hingamise päewa kooli õpilaste — ja juhatajate ettevalmistamiseks.

Raks asja näiwad meie lektšionide uurimiseks ülitähtsad, mis mitte ikka õigel kombel nõnda lugu peetud ei ole, nagu see õieti peaks olema. Mõlemad on kõrralikult tarwilikud õpetüki hoolsal ettevalmistamisel.

1. On igal ühel meite seast lektšioni põhjaline uurimine waja. See muidugi on iseeneftgi mõista, et iga õpilane hoolega enesele seda omandada nõuab; kuid ikka ei ole see mitte nõnda. Seal juhtub küll ka, et õpetüki läbiwõtmisel wõi kordamisel raamat kätte wõetakse ja küsimised äraloeatakse. Ehk wahest on mõni ka weel kostmise küsimise kõrwa kirjutanud, ja wõib pealegi weel ka seda sealt äralugeda. See wõib küll juhtuda, et mõne juures mälestamise wõim nii wäetike on, et ta hafatujel kirjakohte koguni mitte ei suuda meeles pidada. Kui aga wäiksel hafatust teeb ja üks wõi kaks kirjakohhta katsub meeles pidada, küll siis peagi märkab, kuidas mälu kangemaks läheb. Mul tuleb siin keegi wanem õde meeld; kellel kogudusesse asumisel kõige wileksam mäletamise wõim oli ja peaaegu oma julgust kautas, see üle, et ei juudanud piibli kohte meeles pidada. Et tal aga hea tahtmine oli õppimisele, siis kordas ta lõpmata katseid. Kirjakohte pähe õppida, ja kahe aasta pärast oli ta niisama tubli hingamise päewa kooli õpilane, nagu teine kolmasgi seal koguduses. Sagevasti olen ma seda tähelpannud, et

mõni wanem wend wõi õde noorematest mööda läks. Nõnda see mitte ei peaks olema. Näitüsi selleks on hulgani, et heal tahtmisel hea tagajärg on. Ka see küsimine: „Kust wõtame aega uurimisele?“ wõib otse jell samal teel jaada otsustada, nimelt hea tahtmise abiga, et meie katsume teha, mis ialdes wõimalik on. Nii palju on kindel, et paremale tagajärjele ja õnnistusrikamatele seletustele hingamise päewa koolis jõuab, kui meie enam tõsidusega oma tükide kallal oleme. Kõige parem õnnistus saab meitele enestele osaks, sest et meil ei puhtamat wõemu mitte olla ei wõi, kui oma uurimiste waral Jumala tundmises edeneda. See küsimus on, ka tõsine, kallid wennad-õed, kuna ju meie wirtuse tõttu meie eneste hinge lugu kaalu peal on, nagu meie Israeli rahwa ajalouft tundma õppime. Hosea 4, 6 ütleb meitele: „Mu rahwas on hullas, sest et ep ole tundmist (ei taha õppida).“

2. Teine punkt käib otseskohe juhatajate kohta, kelledele see otse tähtjas on, õpewiisi ikka hoolsamalt tähelpanna, et selles tükis taga tublimaks saada. Tahan täna ainult kombe ja wiisi meelde tuletada, mis nii heasti õpilastele kui ka juhatajatele tulu wõib tuua. Olen näitüjeks aru saanud, et mul mitte wõimalik ei ole, õpetüki korda mitte lihtsalt meeles ei wõi pidada, kui lektšionis, ütleme, 15 küsimist on, ja mina iga küsimise juures ainult ühte

punkti pean filmis pidama. Ma otsin siis mõne punkti, enamist kolm, mida ma võin sisse juhatuseks, peaosaks või lõppeks arvata. Wahest algab peoja kohe esimese küsimisega, siis jääb sissejuhatuse ära; wahest tuleb see ka lõpetusel ette, et sellel enam küsimist üle ei jää. Olen ma seda sissejuhatust toimetanud, olen ma niisama hoolas, peoja diendama. Kui mitu alamosa on, ei või epite mitte otustada, see on uurimise asi. On aga halatus tehtud sellega, et pikemat aega wirgalt sell kombel toimetatakse, siis saab see armsaks tööks ja ka julikult harjutamiseks. Igauks mõistab ju, et see hõlbum on, kui kolm punkti ja

kolm alamosa on, et kui 15 punkti. See on ka selge aramõista, et lektjoni seal juures juba meeles peab, kuna hea sissejuhatuse katub toimetada. „Jäga ja waltje!“ on alusmõte, mida iga mõtleja inimene juba igapäises elus tähel paneb. Wõtame seda sõna ka meie õpetülide uurimisel mõdeduks! Kui pea saab meitel siis see rõem olema, et meil mitte ühte lugu waja ei ole, häbelikult oma lektjoni lehte kätte wõtta, ja meie õpilastel saab lõbu olema, et neil elawad klassijuhatajad on, kes oma asja juures kindlad on.

Otto Lüpke.

Hingamise päewa kooli õpetükid Kristuse elu üle.

1. lektjion.

Galileas: Pidalitõbise ja halwatud inimese terweks tegemine. — Leewi kutsumine. — Paastumiseft.

Kirjakoht:

Mark. 1, 35 kuni 2, 1-22.

Parallelkohad:

Matt. 4, 23; 8, 2-4; 9, 1-17; Luuk. 4, 42-44; 5, 12-39.

Aeg:

Esimese ja teise paasa püha wahel aastal 28 p. Kr. sünd.

Paigad:

Galilea; Kõrbes; Kapernaum.

Tsitid:

Jeesus ja tema jüngrid; pidalitõbine, jookswahaige, Leewi, kelle nimi weel Mateus, wariserid ja rahwas.

Küsimised.

1. Mis tegi Jeesus wara homikul pärast hingamise päewa Siimma majas? Mark. 1, 35. Märkus 1.

2. Kes käis tema järl. temal? Mis nad ütlesiwad? Salmid 36. 37.

3. Mis wastas Jeesus? Mis tegi ta? Salmid 38. 39. Märkus 2.

Pidalitõbise terweks tegemine.

4. Misjuguftid kaunid imetegufid tegi Omistegija ühes innas Galileas? Mill kombel jaadeti need imetud lorda? Salmid 40-42. 3. Märkus.

5. Mis feelas Jssand terweks saanud inimest? Salmid 43. 44.

6. Mis tuli sellest, et teine mitte ei wõtnud sõna kuulda? Salm 45. 4. märk.

7. Kuidas wõeti Jeesus tema tagasitulekul Kapernaumas wastu? Mis kuulutas ta rahwale? Mark. 2, 1. 2.

Halwatud inimese terweks tegemine.

8. Misjuguine haige toodi nüüd Jeesuse juurde? Mis pidi tehtama et haiget tema lähedale saada? Salmid 3. 4.

9. Misjuguiste waigistawate sõnadega hakkas Jssand selle halwatud inimesega kõnelema? S. 5.

10. Kuidas ja kelle poolt laideti teda? Mis ta wastas, kui ta nende mõtetest aru sai? Salmid 6-9.

11. Kuidas näitas ta, et tal meelewõld oli? Salmid 10-12.

Matteuse (Leewi) kutsumine.

12. Kuhu läks Jeesus siis? Keda kutsus ta kui oma jüngerit? Salmid 13. 14.

13. Misjuguise järeltegemise wäärt näituse andis Jssand sell pidal Leewi lojas?

Mis on meie ainus lootus? Salmid 15-17. 5. märkus.

Paastumiseft.

14. Mis küsiti Jeesujelt paastumise päraft? Salm 18.

15. Mis kostis ta neile? Salm. 19. 20. 6. märkus.

16. Misjuguſe näitufe waral ſeletas ta neile jeda õpetuſt? Salmid 21. 22. — 7. märkus.

Märkufed.

1. Mitu forda on pühäs kirjas jelleſt juttu tehtud, et Jeeſus wahelt öö otſa palwes wiibinud. Kui temal waja oli palwetada, kui weel enam peakſime meil jeda tegema. Jeeſus armastas oma Iſſaga ühendufeſ olemiſt. Kui meie wähem enda peale loodakiſime, ſiis meie jääkiſime ka roh- kem palweſſe. „Saadan teab küll, et ſee, keda ta ſaaks ahwatleda palwes hooletu olla, tema pealekipumiste waſtu ſaab nõ- drem olema.“

2. Galilea on nimi ühe nende kalmeſt maakonnast Paſtinaſ, teiſte mõlemate nimed on Judea ja Samaria. Galileas wiibis Onniſtegiſja kõige ſagedam. Ta elutiſes ſiin kinni oma kolmekümmema elu- aastani, ja et küll ta oma kuulutaja ameti algufeſ ſagedaſti küll ka teiſteſ maakonda- des wiibis, ſiis ta oli ſiin ometi kõige roh- kem ja armsamalt.

3. Luukase jelle „armastatud arſti“ teates antakiſe teada, et ſee mees „täiſ pida- litõbe“ olnud. See oli tõesti haigus, kuſ parandamiſſeks lootuſt ei olnudgi. Kuid Jeeſus näitas oma halastajat meelt ja ar- maſtuſt üles, kuna ta tema külge puutus. Ta ütles sõna, ja ſeeläbi ſai waene, abita, piinatud mees omaſt pidalitõweſt puhasta- tud. Otſe niſſama puhastab ta patuſt, keſ tema juurde tuleb. „Otſe nõnda, kuidas meie oleme, tahab Jeeſus meid ſaada. Kui abita ja patuſed inimeſed tohime meie tema juurde tulla ja põlwitades lahſatſaniſt ja andekſtamiſt paluda. Ta tahab ſiis meie ümbert oma armastuſe kättega kinni hakata, meie haawu kinni mäſſida ja meid kõigeſt paturojaſt puhastada. „Tee Kriſtuſe juurde“, leheſ. 65.

4. „Jeeſus ſoomis, et ſee mees end templiſ näitaks, enne kui ſee kulu jelleſt imeteuſt preeſtriſte ette jõuab. Sell' kombel wõis erapooletu otſufe peale julge olla, ja

terweks ſaanud mehele wõimalikuſs tehtud, jälle oma perekonnaga ja sõbradega end ühendada.“

5. Kui Jeeſus maa peal kõndis, puutus ta patuſtega kokku, wõttiſ neid waſtu ja peaſtiſ neid. Otſe ſee, mida kirjatundjad ja wariferid laiſſiwad, on meie lootus, nimelt, et Jeeſus weel ikka patuſtega jõõb ja joob. Iſm. r. 3, 20.

6. Peigmees lahkuſ omalt rahwalt ja ei ole weel mitte tagaſi tulnud; ſeepäraſt on meil ka waja paastuda ja palwetada.

7. Wiinalähkrid oliwad elaja nahtadeſt tehtud; uued lähkrid wõi nahad oleſſiwad tehtud; uued lähkrid wõi nahad oleſſiwad wiinaga üheſ wäljawaninud; wanad ſee- waſtu, miſ kuuwad ja abraſed oliwad, oleſſiwad wiina käärimiſe mõjul lõhkenud. Selles on kõigi aegadele waimuliſ õpetuſ. Jumalal on elaw kuulutuſ. Meie ei wõi mitte wanu teatuſi, ekſituſi ja iſeeneſe täiſ olemiſt alal hoida, ja ühtlaſi ülewalt unt elu waſtuwõtta.

2. leſſion.

Pidul (pühäl). — Inimeſe terweks tegemine, keſ kolmkümmend aastat haige olnud.

Kirjakoht: Joan. 5.

Reg:

Wistift teiſe paſſapüha aeguſ; üks aasta ja kuſ kuu päraſt Iſſanda kuulutuſe ameti hakatuſt, aast. 29 päraſt Kriſt. ſünd.

Koht: Jeruſſalem.

Küſimifeſ.

1. Mis ſee oli, miſ Jeeſuſt ſundis Jeruſſalemma minema? Joan. 5, 1. 1. märkuſ.

Selle inimeſe terweks tegemine, keſ 38 aast. haige olnud.

2. Kirjelda lühidelt jeda inetegu, miſ ſiin ſündis. Mis küſiſ Iſſand jelle abita mehe käeſt? Mis ſee talle waſtas? Mis käätiſ teda Jeeſuſ, et ſee pidi tegema? Salmid 2-9.

3. Jutuſta jeda kõnelemiſt, miſ ſeepeal juutiſe ja jelle terweks ſaanud mehe wahel oli. Salmid 10-15. 2. märkuſ.

4. Misfugune meel ja tahtmine oli juutidel Jeesuse teu pärast? Miks õige? Salm 16.

5. Mis vastas Jeesus? Kuidas mõjus see juutide kohta? Misfugusele ütlusele panivad nad iseäranis vastu? Salm 17. 18. 3. märkus.

6. Misfugune sugulus ütles ta, on tema ja ta Jsa wahel? Salm 19. 20.

7. Mis tegi Jsa, et Poeg saaks auustatud? Salm 21–23.

8. Mis saab usklikule osaks? Salm 24.

9. Kui suur on see võimus, mis Pojale on antud? Salm 25–29.

Kolmesfugune tunnistus.

10. Kas Jeesus töötas üksi oma ette omas enese jumalikus väes? Salmid 30. 31.

11. Kes andis temast tunnistust? Misfugust tunnistust andis Joannes temast? Salmid 32–35.

12. Mis tunnistus oli temal, mis Joannese omast ülem oli? Salm 36. 37.

13. Mis, ütles ta juutidele pidivad nemad püha kirjaga tegema? Kellest tunnistab see? Salm 39. 4. märkus.

14. Miks ei võtnud nemad mitte seda kolmesfugust tunnistust vastu? Salmid 38. 42. 44. 5. märkus.

15. Milles keelas neid nende usmata meel? Salmid 40. 43.

16. Mis saaksiwad nemad omas iseenele täis olemises tegema? Salm 43, wiimne oja.

17. Misfuguse nendelt eneselt õigeks arwatud wäe poolt mõisteti kohut nende peale? Salmid 45–47.

Märkused.

1. „Juuda rahwa püha“ (juutide pidu). Selle kohta on arwamised lahus, misfugune püha see küll wõis olla. Kuid hull õpetlased on selle poolest ühemõtelised, et see paasapüha olnud, ja et selle ja tema kolmandama paasapüha wahel üks aasta täis tööd on olnud Galileas. Joan. 6, 4.

2. „Bibli lihtsatest sõnadest, millega Jeesuse haigete terweks tegemist jutustatakse, wõime meie mõndagi õppida ja oma patude andeksjaamise peale julged olla. Paneme halwatud mehe lugu. Petestal tähele. Meie näeme seal enese ees waest, abita, kannatajat inimest. Juba kolmkümmend kahelja aastat ei ole ta oma liikmeid

wõinud tarwitada, ja ometi ütleb Sunnipegija tema vastu: „Tõuse üles, wõta oma woodi ja kõnni.“ Küll ehk oleks haige wõinud ütelda: „Jssand, kui sa tahad, siis tee mind terweks, ma tahan su sõna kuulda“ — kuid ei — ta uskus Kristuse sõna, usub, et ta on terweks saanud, seepärast tõuseb ta omalt asemelt üles. Ta hakkas kõndima — ja käis. Ta oli Kristuse käsule sõnakuulelik, tingimata, ja Jumal ilmutas end temas wägewalt. Ta oli täitsa terweks saanud.

Õtse niisama lugu on ka meitega. Meie patused inimesed oleme selles samas olekus. Oma mööda läinud aja patused ei wõi meie mitte äratasuda, meie ei wõi mitte omad südamid uuendada ja omast wäest pühitsemist saada. Jumala tõutused wõiwad seda kõik teha Kristuse läbi, aga meie peame neid tõutusi uskuma. Meie peame omad patud ülestunnistama ja endid täitsa Jumalale omaks andma. Nii pea kui meie otsehohejst meelest nõuame, Jumalat teenida, nii kohe lähed ka tema tõutus meie juures täide. Kui meie kalju-kindlalt oma patude andeks saamist usume ja oma südamet uuendamise peale püha Waimu läbi, siis teeb Jumal omalt poolt, mis tarwis on; siis saame ka meie omaist patudest ja wigadest lahti, nagu see halwatud meesgi. See sünnib — kui meie usume.“ „Tee Kristuse juurde“, lehel. 62. 63.

3. Juudid ei kiusanud Jssandad mitte seepärast, et ta mitte hingamise päewa ei pidanud, waid et tema seda teisel kombel pidas, kui nemad seda tegiwad. Tema elukombe mõistis nende tuima kombe elu hulka.

4. Peale Joannese andis Jeesus ise efsimata kahelordset tunnistust. Tema enese teud kinnitati sõna läbi, mida juudid uskujiwad. See sõna oli mitu sada aastat wana ja nemad teadsiwad, et Jeesus seda mitte muuta alla ei wõinud. Seesama kirja efsimata tunnistus andis tema sõnadele täielikku puutumata olekut, sest need oliwad sõna tunnistuse peale rajatud. Niisama ka peab meie elu selle sõnale tunnistust andma.

5. Tõe wastuwõtmine, sellest õieti lugu pidamine ja hoolimine ei tule mitte hea maailmliku kaswatuse läbi, ega mõistuse ega teadusliku taruse läbi. Need asjad tulewad, sest et jüda, püha Waimu läbi

juhata tud, hea meelega Jumala kutset tähele paneb, tema tõega täitsa ühel mõtel katjub olla, ja rõemaks arwab, Issandat auustada. Pärisk õige proov, kas nad Moosjest uskusiwad, wõi mitte, andsiwad juudid oma olemise läbi Kristuse wastu. See on alati nõnda. Meie usu proowiaine on nüüdse aja walgus ja nüüdse aja kohuse täitmine.

3. lektzion.

Õige hingamise päewa pidamine; imetegude tegemine; apostlite walimine.

Kirjakoht:

Marf. 2, 23–3, 1–19.

Parallelkohtad:

Luuk. 6, 1–16; Matt. 12, 1–21; 10, 2–4.

Kohad:

Teel Galileamaale; Jüngrid waliti Kapernaumi lähedal.

Küsimised.

Õige hingamise päewa pidamine.

1. Kust läks Issand ühel kõndimisel mööda? Misfugusel päewal? Mis tegiwad tema jüngrid? Marf. 2, 23.

2. Mis laituse awaldasiwad wariserid? Salm 24. 1. märkus.

3. Misfuguse näituse tähendas Jeesus neile oma jüngrite eest kostimisel? Salmid 25. 26.

4. Mis ütles ta hingamise päewa algmisest ja otstarbest? Salmid 27. 28. 2. märkus.

Imetegude tegemisest.

5. Keda leidis Jeesus, kui tema teisel hingamise päewal koguduse kotta läks? Marf. 3, 1. 3. märkus.

6. Kuidas pidasiwad endid tema wastased? Salm 2.

7. Mis ütles ta selle õnnetumale mehele? Salm 3.

8. Misfuguse küsimisega ajas ta wariserid ja kirjatundjad kitsikusse? Kuidas mõjus tema küsimine nende kohta? Salm 4.

9. Kuidas mõjus nende kangekaelus tema kohta? Mis ta tegi? Misfugune

õnnistus sai selle mehele osaks? Salm 5. 4. märkus.

10. Mis nõu oli nüüd wariseridel? Mis tegi Jeesus? Mis tegi rahwas? Salmid 6–8.

11. Mis palus Jeesus jüngritelt? Miks pärašt? Salmid 9. 10.

12. Kuidas oliwad rojased waimud tema wastu? Mis käsks ta neid? Salmid 11. 12.

Apostlite walimine.

13. Misfuguse išeäraliku töö toimetas Jeesus omal teekonnal Galileamaale? Misfugune töö anti neile? Milleks anti neile meelesald? Salmid 13–15.

14. Nimeta need walitud apostlid. Salm. 16–19. 5. märkus.

Märkused.

1. Jüutide seaduse kirjade järel tähendas wiljapeale kattumine rehpeksmist ja loeti raskeks patuks. Nemad seadsiwad oma seadmiši Jumala seadusega ühele järjele, nõudes, et nendest niisama palju pidi lugu peetama.

2. Hingamise päew seati inimese pärašt; Jumal seadis hingamise päewa õnnistuseks aga mitte needmijeks wõi koormaks. See ei ole ei koorm ega itte waid kasuline jober. Selle kõige eest kostab Kristus sellega, et inimese Poeg ka hingamise päewa (sabati) isand on. Temas ja tema annetes wõib aina walgus, armastus ja õnnistus alla. On Jeesus hingamise päewa Issand, siis on seesinane Jeesuse teena, nõnda siis selleks; et ta Jeesust pidi teenima.

3. Luukase sõnnumi järel tehti see mees, kell, kuinud käsi oli, ühel „teisel hingamise päewal“ terweks „koguduse kotas, kuid kahtlemata peagi nende juhtumiste järel, mis eel olnud lektzionis on jutustatud.

4. Lugegu parallelkohtad. Matteus kõneleb nõnda: Nad küsisiwad enne Issandalt: Dns see õige, et hingamise päewal terweks tehakse? Nemad ei näinud seal juures muud midagit kui tööd. Jeesus pööras seda küsimist õige põhja reale: „Mis sünnib hingamise päewal teha, kas head wõi kurja? Elu kautada wõi hoida? Nende oma kombe näitusel näitas ta neile nende ärituse tühijust. Nad saaksiwad lammas wõi härja hädast awitama, inimest seewastu häda sees lastma otša saada. Mis ime, kui Jeesus niisuguse hõeluse ja Ju-

mala teenistuse õige loomuse põlgamise üle end pahandas. See ep olnud mitte kiusuline pahandamine, mis Meistris võimust võttis, vaid temal oli ärdaš meel nende patušt pöörmata jüdamete lauguse üle.

5. Siimon nimetati Peetruseks wahest ka Simeon ja Kehwas. Joannes ja Jakobus nimetati liia nimega Bnehargem, see on „pittse lapsed“. Matteus nimetati ka Leewi, Siimon Kaanast ka Selotes ja Tadeus ka Juudaseks.

4. Lektšion.

Mäejutlus. — Öndšaks kiitmised.

Kirjakoht: Matt. 5, 1–16.

Parallelkoht: Luuk. 6, 20–26.

Ubinõu:

„Mõted öndšaks kiitmiste mäelt“, lehek. 7–75.

Paik:

Galileas, Kapernaumi lähedal.

Küsimised.

1. Kuhu läks Jeesus, kui rahwa hull ta peale tungis? Misjugušed isikud oliwad kõige lähem tema juures? Matt. 5, 1.

2. Milleks tarvitas Jeesus oma koosolemist jüngritega? Salm 2. 1. märkus.

Öndšaks kiitmised.

3. Mispärast kiidetakse waimušt-waeseš „öndšaks“? Salm 3. 2. märkus.

4. Mis ütles Jeesus nende kohta, kes kurwad on? Salm 4.

5. Mis ütles ta tafaste kohta? Salm 5. 3. märkus.

6. Kes peawad täis saama? Salm 6. 4. märkus.

7. Misjugune tõutus anti armulistele? Salm 7. 5. märkus.

8. Misjugune kaunis tõutus jaab nendele, kes puhtad jüdamest? Salm 8. — 6. märkus.

9. Mis on rahunõudjate kohta öeldud? Salm 9. 7. märkus.

10. Kes neist, feda tagakiusatakse, kiidetakse öndšaks? Misjugune tõutus antakse kõigile niijugustele? Salm 10. 8. märkus.

11. Kes kiidetakse weel öndšaks? Salm 11. 9. märkus.

12. Kuidas pidašiwad nad laimamiste üle tundma ja mõlema? Misjugune tõutus ja julgustus antakse? Salm 12.

13. Mis ütles ta, olla tema jüngrid? Kuidas on tuima soola magu? Salm 13. 10. märkus.

14. Kelle sarnane on Kristuse kogudus weel? Salm 14.

15. Mis tarwis on walgus? Salm 15.

16. Mis peaks Jumala rahwas tegema? Miks? Salm 16. 11. märkus.

Märkused.

1. „Et küll see mäejutlus iseäraniselt jüngritele oli öeldud, siiski oli see ka rahwale kuuldaw.“ Kui tõšine inimene oli Jeesusel ka see kiusatus, nagu meilgi, asjata sõnu tarwitada; kuid ta pani alati selle wastu, ja õpetas pealkuulšajaid. Jumalikud asjad oliwad tema kõnes ja teus kõige pealt walitsemas. Mäherdune õpetus peaks see meitele olema, kes meie tema teišt ilmušist ootame!

2. Waimušt-waeseš on need alandlikud, ja meeleparandamise ihtajad, need, kes oma elu waimuliku puudust äratunnewad ja seepärast ijuga ta sõna wastu wõtawad. „Ma waatan wilešja, ja selle peale, kelle waim on rujuks pešjetud, ja minu sõna pärast warišeb.“ Jef. 66, 2. — Säärases jüdames seab Kristus oma auujärge üles ja tahab seal aset teha.“ Jef. 57, 15.

3. Tõšine alandus tuleb ainult jüdamest. „See on enese armastus, mis meie rahu rikub. Kui meie enese Mina elaw on, siis oleme meie alati walmis, end pahandamise ja haige meele eest kaitsma; kui aga meie Mina surnud on ja meie elu Kristusega Jumala sees warjul on, siis meie ei pea hoolimatašt olekust meie wasta ega meitešt halwašs pidamisest mitte lugu; meie saame etteheitete wastu kurdid olema, pimedad pillkamise ja halvastamise wastu. . . . Kus Kristuse tajameel end perekonnas avaldab, seal on elanikud önnelikud. Tafandus ei jünnita mitte riidu ega ama halba sõna wastu, vaid waigistab rahutumast meelt ja jünnitab heasoowiliku meelt, mis kõigi kohta kaunilt mõjub.“ „Mõted öndšaks kiitmiste mäelt“, lehek. 24, 25.

4. Nälg on wägew siind. Inimesed muutuwad nälja pärast nii mešfikuts, et kõhutäie pärast teištelt inimestelt elu wõtawad; janu aga on weel rassem kanda.

inimene võib jama tõttu peast hulluks minna. See võib küll ette tulla, et inimene mitu päeva võib sõmata seista võimatu on aga, kaua ilma weeta olla. Need ihulikud omadused meie keha külges peakivad meile meie waimulikku tarwidust jeda enam meelde tuletama. On meie ihul toidust waja, kui enam weel on meie waimule eluleiba tarwis! Januneb looduslik inimene wee järele, kui hoopis enam weel on meil Jumala Waimu waja, mis ju see eluwesti on. On meil nälg ja jama, küll siis see juur andide jagaja meile kõik rohkesti annab.

5. Meie ei pea mitte ootama, kuni meitelt armu palutakse; meil peaks alati halastaja meel olema, ka meie kõige wihafemate waenlaste wastu. Sest otse sell jamal kombel, nagu meie teiste wastu oleme, kes meile on liiga teinud, tahab Jumal ka meite wastu olla. „Sest kohus peab ilma halastujeta käima selle peale, kes ei ole halastanud; ja halastus kütleb kohtu wastu.“ Jak. 2, 13.

6. Mina üks asi on, mis Jumala palet meite eest warjab, ja see asi on patt, mis meie südant rojastab. Lue Jes. 59, 1. 2.

7. See on korge asi, wendade wahel tüli külwata, ja halbu tundmuši äratada, halbi loraga kahjulikult aega wiites: Kuid tõsine Jeesuse jünger kannab alati hoolt, riidu ja wõrdumist wendade wahelt kautada, äralepitada ja parandada.

8. Pane tähele: Tõutus taga kiusatutele on otse seesama, nagu nendele, kes waimust waesjed.

9. „Inimene, kelle süda Jumala peale on rajatud, jääb kõige suurema wiletsuse ajal ja juuremal alandamise korral selleks jamaks, nagu löbu korral, kui Jumala walgus ja heameel tema peal hingawad. Tema sõnad, tema põhjused, tema teend võib ebatõdelt etendada; kuid see ei puutu temasse, sest et tähtsamad asjad küsimusel on.“ „Mõted õndsaks kiitmiste mõelt“. Lehek. 41.

10. Sool on tubli alalhoidmise wahendil ja on fiin selles mõttes kujulikult tarwitatud. Selle wastu, et Jumala kogudus, nagu talle sagedasti küll etteheidetakse, segadust ja hukatust maailma tooda, hoiab ta ennem jeda hullkaminemise eest. Kümme õiget Soodomas oleksiwad jeda linna tõesti hukatuse eest wõinud hoida. Kui Prant-

sufemaal hugenottijä*) (protestantlasi) taga kiusati, oeti selle maa kõige tublimad alamad, ja sõbrad, ära. Aga kui maa sool oma alalhoidwat wäge kautab, siis saawad mõlemad, sool ja maa, hukka.

11. Jeesus on maailma walgus. Joan. 8, 12. Jumala sõna on meie jalale lamibiks ja walguseks meie jalgte peal. Paul. 119, 105. See sõna, Jeesuse Kristuse läbi tema laste elusse kantud, teeb neid maailma walguseks. Kui wäga peakiwad nemad oskama sellest pühast wastutamise kohusest lugu pidama!

5. Iektzion.

Märjutus. (Järg.) Seaduse suuruse tähtsus.

Kirjaosa:

Matt. 5, 17–48.

Parallelkohad:

Luuik. 6, 27–36; 16; 17.

Abinõu:

„Mõtted õndsaks kiitmiste mäelt,“ lehek. 76–78.

Küsimised.

1. Misjuguise kindla seletuse waral näitab Jeesus, kuidas tema kõigi seni ettetunnud Jumala ilmutamistega ühemõteline on? Milleks ei ole tema mitte tulnud? Mis oli tema nõu? Matt. 5, 17. Wõrdle Jes. 42, 21. 1. märkus.

2. Misjuguiste sõnade läbi näitab ta seaduse muutumata olekut ja tema igawest maksawat wäge? Matt. 5, 18. 2. märkus.

3. Kuidas avaldab ta omad mõted Jumala käsu (seaduse) kohta sõnakuulmise ja õpetuse üle? Salm 19. 3. märkus.

4. Kui tähtjalt paneb Jeesus rõhku selle peale, et enam kui wälimine käsu järele tegemine waja on? Salm 20.

5. Kuidas tegi Kristus käsku auuliseks ja kõrgeks? Salm. 21. 22. 4. märkus.

6. Kuidas peakime meie wennaga, kellele oleme liiga teinud, ümbertäima? Salmid 23. 24.

*) Nõnda sõmasiwad määrtsjed katoik-lased ewangeliumi usulisi Prantjuse maal. Hugo Capet (Kappee) oli kuningaks aastal 987. Tema järel tulijad nimetati Kapetingideks.

7. Mis on meie kohus nende vastu, kellel midagit meie vastu on? Salm. 25. 26. 5. märkus.

8. Kui kaugelt ulatav on seitsemenda käsu tähendus? Salmid 27. 28. Laul 119, 96.

9. Misjuguise tähendusega on siin näidatud, et peab pattu maha jätma? Salm. 29. 30. 6. märkus.

10. Misjuguise eeskirja andis Jeesus abielu lahutamise kohta? Salmid 31. 32.

11. Mis on kerglase wandumise kohta öeldud, kui see mitte kohu poolt ei ole nõutud? Salmid 33–36. 7. märkus.

12. Misjuguine lihtne lause peaks igal usklikul omane olema? Salm 37. — 8. märkus.

13. Mill kombel näitas Jssand, et kodanlise seaduse poolest rajatud kättemaksmise kombe isiklikus kristlikus elus mitte kõlbuline ei ole? Salmid 38–42.

14. Kuidas peaks Kristuse jünger wastaste vastu olema? Salmid 43. 44.

15. Miks peame meie sell kombel talitama? Kuidas on Jssand nende vastu, kes teda mitte ei teeni? Salm 45.

16. On neile iseäraline tasu töutatud, kes ainult armastavad neid, kes neid armastavad? Salmid 46. 47.

17. Misjuguine auuline siht on meile ette seatud? Salm 48: Meie peame täielikud oleme, nõnda kui mere taewane Jsa tõesti täielik on.

Märkused.

1. See lause „käsk ja prohvetid“ omas laiemas mõttes tähendab wana Seaduse kirjasid ja nõnda siis ka need kümme käsku mis ju kõige kombeliste nõudmistele üldine jumma on, mille vastu eeskirja tõttu kõik kombelised eeskirjad, nõudmised ja kõik kohalikud ja kodanlised sisse seaded tarwilikult jaiwad. — „Prohvetites on need juhatused, mis taewast on antud, mis Jumala rahwale laituwad awaldawad nende käsu seaduse vastu eeskirja pärast, selle juuri tõdesid araseletawad, nõnda ka selle kaugelt ulatawat tähtsust. Et Jeesus juurest kombelise seadusest juttu teeb, selgub kahe käsu seletusest, mis on nimetatud. Waata Matt. 5, 21. 27. Tema ei tulnud mitte, et käsku wõi prohvetite poolt antud seletusi mis tema Waimu läbi oliwad sisseantud (1. Petr. 1, 11) kautama. Ta tuli „käsku

täitma“. Kombe seadus wõib ainult siis täidetud jaada, kui seda täielikult peetakse. Joan. 15, 10; Kal. 6, 2. Seda on Jeesus teinud, ja on siis oma juure armastuse tõttu surunud, et käsu nõudmistele töita, et see õigus, mida käsk nõuab, tema järelkäijates jaoks täidetud. Room. 8, 4; Tiit. 2, 14. Prohwetliku kuulutuse jaoks ta aina osalt täide. Jgawik aina saab seda tegema, sest need kuulutawad Jumala igawest riiki ette.

2. Ebrea täht yod (jod), mis meie i sarnane on, on see kõige wähem täht Ebrea tähestikus. Täpeke on wahet tegemise märk ühe tähe juures, mis selleks tarwitatakse, ühe ja teise tähe wahel wahet teha, umbes sell kombel nagu Ladina keele tähtede E ja F wahel on. Mõned Ebrea keele tähed on aga meel enam peaaegu ühte nägu, ja misjuguise täpeke wõi konjunkse arajätmine teeks suurt wahet sõna tähendusel. Jumala käsu juures ei tohi ei täpekestgi ega konjunkse muuta, kummi taewas ja maa hukka läheb; „maa jääb aga igawesti“.

3. See mõte ei ole mitte see, et kes käsu vastu eeskirja, kui see kõige wähem isik taewariiki saab; waid kohus taewariigis nimetab neid, kes Jumala käsku üleastuwad, ja õpetawad teisi seda tegema, kõige vähemaks, kes wäärt ei olegi arwatud, taewariiki jaada. Neil sellest mitte oja ei saa olema.

4. Jumal ütleb seda omas seaduses. Ja seefinane käsu seadus keelab kõige vähemat pattu Jumala vastu; ta keelab kõik halba mõttet ja alatumat tundmust, mis lõppeks mõrtsuka tööle wõiks kihutada. „Kes oma wenda wihtab, on inimese tapja.“ 1. Joan. 3, 15.

5. „Kui meie kiitleme, meie teenida Jumalat, ja teeme wennale liiga wõi kahju, siis seame Jumala iseloomu walesti wenna ette; see ülekohus tuleb patuks arwata ja aramõista, et Jumalaga ühel meele olla. Wend wõib meile enam ülekohut teinud olla, kui meie temale siis peakime meie oma palwet ja kiitust edespidi enne jätma ja minema wenda, kellega meil midagit nurinat on, ülesõttima, ja alanduses temale oma ülekohut ülestunnistama ja teda andeks paluma.“ „Mõted õndsats kiitmiste mäelt“, lehek. 67.

6. Jumal ei taha mitte, et tema lapjed endid wigajeks teewad, ei see ei oleks temale

mitte auuks; kuid sellega tahab ta tähen-
dada, et, kui meil midagi on, mis meie
nii hell on, kui meie parem käsi või film,
mõni külge õppinud patt, millega meie
püha Waimu kurrastame ja end Jumala
riigile tõlmatumaks teeme, meie end selle
eest hoiakime, jeda endalt ärastikuma ja
äraviskama peame. Veel laiemalt seleta-
tud: Kui Kristuse kogudusel liikmed on,
kes olgu nii auusad kui tahtes, aga kogu-
dust elvitamisele jaadavad, ja mitte endid
ei taha lasta tõe teele tagasi juhutada, siis
peaks neid kogudusest välja heidetama, sest
see on ikka parem, kui et see terve ihu —
kõik see kogudus — hukka lähets.

7. Ometi ei ole Õnnistegija mitte koh-
tuliku wannet ärakeelanud, milles Jumal
pühalikult tunnistajaks kutsutakse, et see,
mis öeldud, tõde, see on täieline tõde on
Jeesus isegi ei ole põlganud, kõrge nõu
kogu ees wandega kinnitada ... Du aga
keegi, kes wõib wannet wanduda, siis on
see ristiinimene." „Mõted õndsaks kiit-
miste mäelt," lehek. 76. 77.

8. „Teie kõne olgu: Jah, jah! —
ei mitte, ei mitte! Mis aga üle selle on,
see on tigevast. Lähemalt waadatud, on
siin iga asjata, see on kerglase ehk tühi-
wandumise eest hoiatatud. Mõnel on see
kombeks wõetud, oma sõnu ja kõnesid wan-
dega kinnitada, kus juures nad kõik sugu
patused sõnu tarwitawad, mis peawad mõju
awaldama."

6. Iektjion.

Määruslus. (Järg.) — **Waesteandid.**

Kirjakoht: Matt. 6, 1-18.

Parallelkoht: Luukas 11, 1-13.

Abinõu:

„Mõted õndsaks kiitmiste mäelt", lehek.
89-167.

Küsimised.

Waeste andidest.

1. Mis ei peaks meie waestele and-
mijel mitte tegema? Miks mitte? Matt.
6, 1.

2. Misjugune waestele andmine ei
peaks mitte kombeks olema? Mis on niis-
juguise andmise ainumas palk? Salm 2.

3. Kuidas peab aga andid jagatama?

Mis saab niisuguse andmise tasu olema?
Salmid 3. 4.

Palwe.

4. Mis on salalikute palwetamise kohta
öeldud? Mis on niisugused palwed wäärt?
Salm 5; Luuk. 18, 11.

5. Mis juhatus on salajas-palwe kohta
antud? Salm 6. 1. märkus.

6. Mille eest peakime endid meie pal-
wetamisel hoidma? Miks? Salmid 7. 8.
2. märkus.

Jesjanda, wõi „Meie Jesa" palwe.

7. Misjuguist lühifest, siurikka eeskuj-
list palwet on Jesjand meitele annud?
Salmid 9-13.

8. Misjugune hell olemine on Jumala
ja tema rahwa wahel? Salm 9.

9. Mis peame meie tema riigi ja tema
tahtmise kohta paluma?

10. Mida peame igapäew paluma?
Salm 11.

11. Mill mõedul wõime meie Jumalalt
andekstamiist loota? Salm 12. 3. märkus.

12. Misjugune tõutus on neile antud,
kell halastaja meel on, ja walmis on, an-
dekstama? Salm 14.

13. Mis on nende kohta öeldud, kell
mitte andekstaja meel ei ole? Salm 15.

14. Misjuguise oleku eest peame meie
endid paastumisel hoidma? Salm 16.

15. Mis on nende kohta öeldud, kes
paastuwad? Kelle meele pärast peame meie
olema? Mis on tasumise kohta öeldud?
Salmid 17. 18. 4. märkus.

Märkused.

1. „Salajas, lees peale Jumala meid
ei kellegi film ei näe, ega kõrw ei kuule,
wõime meie omad salajamad soowid ja
igatssemised palwes Jesa ette tuua, kes täis
halastust on, mis ilma lõpmata. Usfikus
paigas, kui hing on waiksaks jäänud Ju-
mala ees, saab see heal, mis alati inimliku
hüda kisa peale kostab, meie südamega
kõnelema." „Mõted õndsaks kiitmiste mäelt",
lehek. 94.

2. Uuvi hoolega meie Õnnistegija ju-
hatusi ja palweid, mille üle püha kiri tea-
tust annab. See koht ei keela mitte awa-
liku palwetamist; sest meie Õnnistegija isegi,
kui ta tema fulased on awalikult palwet
lugenud. Ometi peaks awalik palwetamine
ikka lühifene olema. Digu pikad pal-

ved salajas veldud. Tulge alanduses Jumala ette selle tundmisega, kui väga vähe väärt meie oleme ja kui väga püha ja halastaja tema on. Täna teada tema heiduse eest. Kiitke teda tema armastuse ja halastuse eest. Paluge lihtsas usus temalt teie tarviduste pärast, kuid ifka tema tahtmise järel. Ära korda mitte fagedasti jumaliku oleku niime või nimetust, ega kõnele sa suure Jumalaga mitte nõnda, nagu sa oma naabrina kõneled. Püha auukartus sünnib kriitlasele küll, ja see on kõige lihtsamale usule sünnis.

3. Zutustatse kellegist rüütlist, kes wana kirikhärra juurde tulnud, õnnistamist paluma, enne kui ta wälja läks, wihamehete kätte tasuma. Kirikhärra ütles: „Mu poeg aina ühe tingimisega wõin ma sulle oma õnnistuse anda: Seida põlwili ja loe minuga õige südamest „Hameiet“. Riiütel tegi seda, kummi ta wiendama palwani oli jõudnud, kus ta wakis. Teine palus, et ta edasi loeks; kuid riiütel kostis, ta ei wõida mitte. „Siis,“ kostis wana hinge-karjane, „ei wõi ma teile mitte mu õnnistust jagada.“ Ja jälle luges wanamees teisele mitu korda seda palwet ette, kuid igakord peatas riiütel nende sõnade juures — anna meie andeks meie wõlad, nagu meie oma wõlglastele andekstame. — Lõp-pekts läks süda tal pehmeks, ja tal oli wõimalik, kõik see palwe kummi otjani lugeda. — „Nüüd, mu poeg,“ ütles tema nõuu andja — „wõin ma su käigule õnnistust anda.“ — „Mul ei ole enam käiku ees“ wastas riiütel — „sest mul ei ole enam mitte waenlast karistada“.

4. „Wõia oma pea ja pese oma film-nägu“ — oli Juudi usu eeskirja järel paastupäewal ja alanduse ajal keelatud; jalalikud tarwitajiwad seda kasuks ja tegiwad nõnda, nagu paastufiwad nemad. Selle kohta awaldab Jssand hoiatuse, nagu ütles ta: „Jää looduslikuks, ära tee kunstfoppi — kanna omad riided, nagu tawalikult, ja näita oma ülespidamisega üles, et see su nõudmine on, Jumala ees meelepäraline olla, aga mitte filmakirjaks inimeste ees.“

7. lektion.

Mäerullus. (Järg.) — Isa hool meite eest. — Kohtumõistmisest.

Kirjaosa:

Matt. 6, 19—7, 1—6.

Parallelkohad:

Luuik. 11, 34—36; 16, 13; 6, 37—42; Room. 2, 1—3; 14, 1—13; Jak. 2, 12. 13.

Abinõuu:

„Mõted õndsaks kiitmiste mäelt“, lehek. 135—167.

Küsimised.

1. Kus ei peaks meie warandus mitte olema? Mis sünnib warandustega, mis maa peal korjatakse? Matt. 6, 19.

2. Kus meie peame warandust koguma? Salm 20.

3. Misjuguine tarkuse sõna on meie waranduse hoiupaigaga ühenduses? Salm 21.

4. Kuidas näitab Jssand weel tähtsust Jumalat kohtlase meelega otjuma? Salmid 22. 23. 1. märkus.

5. Misjuguine suure tõde awaldas ta meie teenimise kohta? Salm 24.

6. Mis pealtime meie Jumalat teenimise kõrwal kui kõrwaliseks asjaks arwama? Salm 25. 2. märkus.

Isa hool meite eest.

7. Misjuguine näituse waral tähendab Jeesus, kuidas Jumal oma laste eest hoolitseb? Salmid 26—30.

8. Mis on ara muretsemise kohta veldud, mis meil kaduwate asjade pärast on? Miks on see nii tarwiline? Salmid 31. 32.

9. Mis peame meie kõige pealt taga nõudma? Misjuguine kaunis tõutus on neile antud, kes seda mööda teewad? Salm 33.

10. Mis ütleb Jeesus rahutuma muretsemise kohta tulewate asjade pärast? Miks ei pea meie seda mitte tegema? Salm 34.

Kohtumõistmisest.

11. Mille eest hoiatab Jssand? Matt. 7, 1.

12. Misjuguisel põhjusel tahab Jumal meitega ümberkäia? Salm 2.

13. Kelle juures peame meie kõige esite kohtumõistmisel hakatust tegema? Misjuguine wõrreldus tehtakse? Salm 3.

14. Mis peame meie tegema, enne kui katset teeme, teisi parandada? Salm. 4. 5. 3. märkus.

15. Misjuguise nõu järel peame tegema nende kohta, kes Jumala tõest ei taha teadagi? Miks? Salm 6.

Märkused.

1. Nagu silma pill inimese nõuu avalikuks teeb, nõnda ka waranduste forjamine avaldab südame nõuu. See, kelle see ainus otstarbe on, Jumala tahtmist teha, saab temast juhitud ja Jumala walgusega täidetud. Need aga, kelle mõtled aina halwa iseenejst lugu pidawa auuahnuse, maailma-armastuse ja patu peale on seatud, saawad pimeduses olema. Ja kui keegi walgust tundis ja jälle pimeduse poole pööris, kui suur küll peab seal pimedus olema!

2. Käst „ärge muretsege mitte“, ei ole mitte wabandamine laiskusele ja hooletusele. „Ärge mitte kartlikult muretsege“ see on parem lause, nagu see L. v. 6. 3. tõlkes on öeldud. Jumal nõuab, et meie tema teenistuses targad, wargad ja ettewaatlikud oleksime; kuid oleme tema armu najal ja tema kartuses oma kohut täitnud, siis ei peaks meie mitte enam muretsema, waid ajajärjed tema hooleks jätma.

3. Katsege endid ise läbi, kas teie usud seisate. Mis sulle haiget teeb, teise juures nähes, see võib ehk sinus eneses olla; kõil põrn on kaduw, kõil liha nõder; kuid ole ise see õige, tõsine inimene, keda ja otsid.

Meie wõime patu põlgamisel Kristusfega ühemõtelised alla; kuid nagu tema, nõnda ka meie peame patustid armastama ja taga nõndma, teda patust peastma. Et ialdes ei peakime meie üht patust päris kadumaks arwama; tunnistuseks, et Kristus niisugust võib peasta, on, et ta meid on peastnud.

8. lektjion.

Mäejuttus (lõpp). — Jumala hea nõu, meid peasta. — Jüngri oleku proow. — Õige ehitamine.

Kirjaoja: Matt. 7, 7–29.

Paralleelkohad:

Luuk. 6, 31; 11, 9–13; 6, 43–49.

Küsimised.

1. Kuidas julgustab Jumal meid, oma muredega tema juurde tulla? Matt. 7, 7. 8. 1. märkus.

2. Misjuguise näitega inimliku elu elamises kinnitab ta meile oma tõutuse tõeks minemist? Salmid 9. 10.

3. Misjuguise kaju abil näitab Önnistegija, et palwed, mis usud loetakse, tõesti wõetakse kuulda. Salm 11. 2. märkus.

4. Misjuguiste sõnadega tähendab Jeesus meie kohusid meie ligimise wastu? Salm 12. 3. märkus.

5. Mitu teed on meil meite ees? Misjuguisest wärawast läbi, manitsetakse meid minna? Mis on laia tee kohta öeldud? Salm 13.

6. Kuidas on see õige tee? Kuhu wiib seesama? Kui mitu leiawad teda selle arwuga wõrreldes, kes laia tee peal käiwad? Salm 14. 4. märkus.

Jüngri oleku proow.

7. Kelle eest peame euid hoidma? Salm 15.

8. Millest tunnukse puud ära? Salmid 17. 18.

9. Mis sünnib puuga, mis mitte head wilja ei kanna? Salm 19.

10. Millest wõime meie waleprohwetid äratunda? Salmid 16–20.

11. Mis saab Jumala proowiaine olema meie iseloomu kohta, kui ka meie tunnistuse wõi sõnakuulmise kohta? Salm 21. Luuk. 4, 46.

12. Mis saawad jell juurel päewal need üttema, kes endid on petnud? Salm 22.

13. Mis saab Jssand kõigile nendele wastama? Salm 23. 5. märkus.

Õige ehitamine.

14. Kellega wõrdleb Jeesus neid, kes tema sõna järel teewad? Salmid 24. 25.

15. Kellega võrdleb ta neid, kes sõna kuulmata on? Salmid 26. 27.

16. Misfugune mõju avaldas Jeesuse kõne rahva peale? Miks? Salm. 28. 29. 6. märkus.

Märkused.

1. „Palu“, „otji“, „kofutu“. — Ole hoolas sellega. Paljud jäävad otse õnnistuste ja enese äraandmise lävel seisma.

2. Selle vastu, et Jssand meitele — nagu Matteus ütleb — häid andid tahab anda, ütleb Luukas, et ta meitele oma püha Vaimu tahab anda, milles ju kõik õnnistused ühes on.

Jssandal on parem tahtmine, oma õnnistuste hulka andma, kui maapealsetel wanematel võimalik on, oma näsjatsele lapsele tarvilikku toitu anda. — Kuid et õnnistuse osaliseks saada, peame meie kõik tema kätte andma. Siis woolab Jumala armastus meie südamesse. Room. 5, 5.

3. Mõte ei ole mitte selles, mis meie hea meelega teistele tahaksime teha, vaid mis meie soovime, et teised meitele peaksvad tegema, oleksivad meie seisus ja olek ümberpööratud. Meie lipusõna peaks olema: „Mõtke end oma ligimise kohta peale.“ Kui inimesed selle eesrija järel teeksvivad, siis ei oleks ei usulisi tagakiusamist, ega walju, halastamat kohtumõistmist. Selles on kõik see Jumala õpetus meie kohuste kohta, mis meil oma ligimiste vastu on, kokku võetud.

4. Kitjas väraw ei lasse kedagit rändajat läbi, kelles veel ijeeneje armastus, maailmatust, rikkus ja patt on. Kõik see jäägu värawa taha. Niikaua, kui meie nendest asjadest kinni peame, ei ole meie veel mitte kitjast värawast läbi läinud, kui väga meie ka loopis ümberpööratud tunnistame.

5. „Mina ei ole teid ial mitte tunnud.“ Hirmsad sõnad saavad need lõppeks wiimsel kohtupäewal olema. Jeesus Kristus ei ole mitte patu ori. Ta tuli, et patudest, ja ei mitte patudes peasta. Ta suri, „et ta meid ärapeastaks kõigest ülekohtust (s. o. kätu üle astumiseft), ja puhastaks enesele ijerahwast omanduseft, mis usin oleks heale teule“. Tit. 2, 14. — Ei wõi küllalt mitte rõhku panna selle peale, et usk Kristuse sisse puhtale elule ja õigele tegule awitab.

6. „Ta jutlustas wägewasti, ja mitte nagu kirjatundjad.“ Kirjatundjad rajaswad oma õpetust inimlikute seadmiste peale, Jeesus seewastu tuli jumaliku ülesandega, kuulutusega, inimesi peastma, ja tema sõnad oliwad Waim ja elu. Nagu Jsa teda on läkitanud, nõnda läkitab tema teisi. Oleme tema saadikud, siis kanname ka tema kuulutuse laiali, ja selles kuulutuses on wägi ja wõimus. Tema ei taha mitte, et tema sulased kirilike õpetuste, „usulike seadmiste pärawt kardaksvivad, wõi kõrwatumate jutude ning „õpetlaste“ pilkawa arwustuse eest taganeksivad. „Kuuluta sõna, kinnita seda ühtepuhku, olgu õigel ajal, ehk olemata, noomi, fõitle, manitse kõige pika meelega ja õpetamisega.“ 2. Tim. 4, 2.

9. lektzion.

Pealiku sulane. — **Lesk naese poeg.**
— **Joannes wangikojas.** — **Jeesust salwitakse.**

Kirjaosja: Luuk. 7.

Parallelkohad:

Matt. 8, 5—13; 11, 2—19.

Paigad:

Kapernaum; Nain, linn, mis umbes 22 penik. lõune-lääne pool 36 wersta Kapernaumast ära on.

Jsikud:

Jeesus ja tema jüngrid; Rooma sõja-pealik, kelle kätu all 100 meest oli; juudid, kes tema poolt oliwad läkitatud; lesk naene Nainis ja selle poeg; Joannes ja tema jüngrid; wariser Siimon; patune naene.

Küsimised.

Pealiku sulane.

1. Kuhu läks Jeesus pärawt mäejutluse pidamise? Luuk. 7, 1.

2. Kes tuli seal tema juurde? Mis palusivad Junda rahwa wanemad Jssanda käest? Mis põhjust nimetasivad nemad, et Jeesus nende palwet wõtaks kuulda? Salmid 2—5.

3. Kuidas tegi Jeesus nende soowi mööda? Mis juhtus tee peal? Salm 6

4. Misjuguſe sõnumi tõiwad need pealiku poolt? Salm. 6—8.

5. Mis ütles Jeesus nende sõnade kohta? Misjuguſe tagajärg oli pealiku uſul? Salmid 9. 10. 1. märkuſ.

Leſe naeſe poeg.

6. Kuhu läks Jeesus ſiis? Mis juhtus tal tee peal? Salmid 11. 12.

7. Kuidas liigutas jee nähtus teda? Mis ütles ta emale? Mis tegi ta? Mis oli ſelle tagajärg? Salmid 13—15.

8. Kuidas mõjus ſee imetegu rahwa kohta? Salmid 16. 17.

Joannes wangikojas.

9. Kelle ſaadikud tuliwad ſiis Jeejuſe juurde? Misjuguſe ülesandega? Salmid 18—20.

10. Misjuguſe waſtuſe andis Jeesus Joanneſe küſimise peale? Salmid 21—23. 2. märkuſ.

11. Misjuguſed walju küſimisi pani Jeesus Joanneſe pärast rahwale ette? Salmid 24—26. 3. märkuſ.

12. Misjuguſe tunniſtuſe andis ta Joanneſe ſaadetuſe jumaliku oleku kohta? Salmid 27. 28.

13. Misjuguſt kaks klaſſi pealtkuulajateſt ſaiwad Joanneſe kuulutuſe järel awalikutſ? Salmid 29. 30. 4. märkuſ.

14. Mis ütles Jeesus ſelleſinatſe ſou rahwa kohta? Salmid 31—35. 5. märkuſ.

Jeejuſt ſalwitakſe.

15. Mis ſündis, kui Jeesus iſhe wariferi kijas oli? Salmid 37. 38.

16. Misjuguſed küſimised ja kahtlemised aſuſiwad ſelle wariferi jüdameſſe? Salm 39.

17. Misjuguſe kõnelemine algas ſiis Jſſandata ja Siimona wahel? Salm. 40—43.

18. Mis wõrrelduſt awaldas Jeesus Siimona ja ſelle naeſe teomoe kohta? Salmid 44—47.

19. Misjuguſid trooſtiſõnu ütles ta ſiis naeſele? Salm 48.

20. Mis ütles ta weel tõendamisekſ, kui kahtlejat iſeſekſis harkſiwad ſoſiſtama? Salmid 49. 50. 6. märkuſ.

Märkuſed.

1. Jeejuſe jüngrid uſkuſiwad kindlaſti tema ſiſſe, kuid nende uſk ei ulatanud mitte kaugeemale, kunni tema iſklik ſealolemine

keſtis. Pealit tundis ära, et Jumala kaugele ulataw ja täieline walitſuſ kõiti-pidi mõjuw on. Otſe niifama, nagu tema kui Rooma ſõjapealik oma ſolbatiji wõis kaskida, nõnda oli Jſſandal weel hoopis ſuuremal mõedul wõimus ja wahendikud kae pärast Jeesus wõis ütelda: „Mine!“ ja tema ſulane oleks läinud. Rooma mees tundis Jumala ſuurt, nägemata tegewuſt ära. Ja Jeesus läkitas oma sõna ja tegi poſiti terwekſ, nagu Matteuſ teatab. Meie küll tänapäew Jſſandat mitte tema iſklik uſk ſelle näha ei wõi, kuid ka nüüdi weel on ſee temal wõimalik, meile abi anda, meid puhatawada ja terwekſ teha, otſe niifama nagu ſell ajal, kui ta nähtawalt ſiin maa peal tegew oli.

2. Jeesus näitas Joanneſe ſaadikutele, mis ta juba enne ette oli kuulutanud. Joan. 5, 36. Jumala sõna, Joanneſe tunniſtuſ ja meie Onniſtegiſia teud ſündiſiwad kõik ühtelokku ja oliwad ſee kõige ſelgem tõendamine. Pane hella manitſuſt 23. ſalmis tähele, mis ta prohwetile trooſtliku kinnitamiseſega ühes wangikojaſſe läkitab.

3. Joannes oli Jumala töö wiimſe aja kuulutajate eekſuju. Need, keſ meie aja Jumala tööd tunnewad, ei ſaa mitte kui pilliroog tuule käes end laſſma õõſitada. Nemad ei ſoowi mitte, pehmeis riieſes käia, wõi pehmet, laiſkuſe elu elada. Neil ſaab küll ſelleſt, patu kõrbes Jumala healtelkſ olla. Joan. 1, 23.

4. Joanneſe ſaadetuſ, nõnda kui kõik muud ſuured Jumala kuulutuſed tegiwad kaks klaſſi inimeſi awalikutſ, uſklikuid ja uſkmataid. Uſklikud oliwad sõnamõtkitud ja laſſiſiwad endid riſtitada. Uſkmataid oliwad Jumala ja iſe eneſte waenlaſed. Uſklikud ſaawad ſell ſuurel kohtupaewal oma ſealolemiſe läbi Jumala riigis awalikutſ tegema, et Joanneſe ſaatmiſeſt küll ſai, ärapeaſtma, ja Jumal ſaab ſee läbi, et ta ſeda läkitas, õigekſ tunniſtatud. Otſe ſeeſama lugu ſaab Jumala wiimſe kuulutuſega olema.

5. Misjuguſt pilli patub meile Onniſtegiſia nüüdiſe põlwe rahwaſt, kuna ta ſelleaegſe põlwe rahwaſt kirjeldab! Kui kahtlaſekſ on uſuline uſk, ſaanud!

Kuidas laidawad inimeſed kõik ſeda, mis hea on! Aga ometi ſaawad mõnimgad Jſſandat kartma ja teda teenima.

Need on need tõesti targad. Jumala karitus on tarkuse hakatus."

6. Argem mitte selle lou wäliste ofade juurde jäägem. Argem mitte hakalem küsimust harutama, kas seejnanane naene, Maria, Laatsaruse õde oliud, ja kas see seesama juhtumine oliud, mis meile Joan. 12, 1-8 on teada antud. — Mõlemale poole en tõendused kae päraft. Olgu lugu kuidas tahtes. — Pangem enim Jumala hella halastajat meelt tähele temas kuulutuses selle naesele ja meile!

10. Iektzion.

Teine käik Galileas. — Pineda ja keeletuma kurjast waimust waewatud inimese terweks tegemine. — Märgi nõudmine. — Õige sugulus.

Kirjaosa:

Luk. 8, 1-3; Matt. 12, 22-50.

Parallelkohad:

Marf. 3, 30-35; Luk. 11, 14-36; 8, 19-21.

Pail: Galilea.

Ssitud:

Jeesus ta tema jüngrid; Maria Mahdaleena; Joanna, Kuusa, Herodese warahoidja naene, Sujanna ja muud; kurjast waimust waewatud; inimene wariser ja rahwas.

Küsimised.

1. Kuhu läks Jeesus päraft eespool olewas lektzionis jutustatud sündmuste? Mis ta tegi? Kes teenis teda? Luk. 8, 1-3.

Kurjast waimust waewatud inimese terweks tegemine.

2. Misjugune tähtjas imetegu saadeti forda? Kuidas mõjus see rahwa kohta? Matt. 12, 22. 23.

3. Mis ütlesiwad wariserid? Salm 24.

4. Kuidas kostis Jeesus otsekohe nende mõttete peale? Salmid 25-29. 1. märkus.

5. Mill kombel tegi ta neile õpetuse, mida ta nendele tahtis anda, selgemaks? Salm 30.

6. Mis ütles ta nende patude kohta,

mis mitte ei wõi andeks saada? Salmid 31. 32. 2. märkus.

7. Mis läbi saab sijemine elu awalikuks? Mis lajewad ühe puu wiljad ära tunda? Mis awaldawad meie sõnad? Salmid 33-35.

8. Millest peame meie juurel kohtupäewal aru andma? Salmid 36. 37. — 3. märkus.

Märgi nõudmine.

9. Mis palusiwad mõned wariserid ja kirjatundjad Jsefanda käest? Mis kostis ta neile? Salmid 38. 39

10. Mille peale tähendades, mis tõesti oli sündinud, mõistis ta nende umbusku hukka? Salmid 40-42. 4. märkus.

11. Misjuguse kirjelduse läbi näitas ta neile nende hädaohtu? Salmid 43-45. 5. märkus.

Õige sugulus.

12. Kes joowis temaga kofku saada? Salm 46.

13. Kelle peale pööris keegi tema tähelpanemist, kui ta edasi kõneles? Salm 47.

14. Mis küsis ta? Salm 48.

15. Mis kostis ta selle küsimise peale? Kes on tema meelest see õige sugulane? Salmid 49. 50. Ebr. 2, 11. 6. märkus.

Märkused.

1. Kui selgelt, lihtsalt ja wägewalt on tema tõendamised! Need nõuawad terwelt inimese mõistujelt otjust ja niisama ka tema eneste jüngrite kombetelt. Nad pidiwad tunnistama, et tema kurje waimusid piha Waimu abil wälja ajas, nagu iga tähelpanemine seda tunnistas siis oli neile ka Jumala riik ligidale tulnud. Miks ei tahtnud nad mitte nõuuda, sisse saada? Ta wõis neile tunnistada, et ta wägewam oli kui saadan. Ta tuli saadana riiki, ja on selle wangid lahti lastiud. Juudid oliwad Kristuse wastu waenulised, ja hoidsiwad ühes ka saadana poole. Sõna „kurat“, enamuses tarwitatud, peaks alati „deemonid“ tähendama. Üks kurat on ainult, nimelt saadan, kes see kurjade waimude wõi deemonide ülem on.

2. Andekstamata patud on niisugused, mille juures inimene mitte meelt ei paranda. Piha Waim on Jumala suures töös tegew ja tegeline wahemees loomise tööl (1. Moosj. 1, 2; Jioh 26, 13, L. v. Eß-

tõlke) ja uuel sündimisel. Joan. 3, 3–5. Püha Waimu läbi saavad inimesed omast patust aru. Joan. 16, 8–11. Kui siis inimesed patust kõvaks läinud meelega püha Waimu tegewust saadana tööks nimetawad, ei jää Jumalale muud üle, kui nende südamete peale mõjuda. Kui südamete lugu niisugusse olekusse satub, et ta püha Waimu jumaliku wäe armulist tegewust halvaks peab, siis see lähed kõvaks ja tuimaks ja niisugusel patusel loul ei ole meeleparandamist loota. Nõnda sattusiwad, juudid hirmjasse olekusse, kus nad Jeesusele, kes aina head tegi, ütlesiwad, tal olla rojane waim. Mark. 3, 30.

„Üks nendest tawalikumatest patudest püha Waimu wastu on taewaliku kutsu-
misele wiisa wastupanemine, kui see meeleparandamisele manitseb, et inimene seda halvaks peab. Iga samm Kristuse äräpõlgamisel on niisamane samm hinge õnnistuse äräheitmiseks ja püha Waimu wastu effimiseks. Kuna juudid Kristust äräpõlgasiwad, tegiwad nemad andekstamatta pattu, ja kui meie armu pakkumist halvaks peame, effime meie niisama andekstamattalt.“

3. Di, need tühiised lobad, need igapäised, rumalad jutud, need halbid, meele-
rumatad sõnad, need pealiskaudsed, kasuta laused, need halvad, rojased kõned — ärä nendega! Kas Jeesus Kristus täidab meie südant! Ja millest süda täis on, sellest saab suu kõnelema. Pea meeles see suur püha tõde, mis nendes salmidest on, ja et igawikus meie otjus seda moodi saab tulema, kuidas meie kõne on olnud.

4. Ujuliste teaduse ja kõrgema arwus-
tuse järel ei arwatud Joonase lugu kala kõhus mitte tõelikuks. Kuid Jssand juhatab selle, temal päiwi maksma uskmata arwustuse kostujeks otse selle lou peale tähtsapanemist. Ta ütleb, et Joonas kolm päewa ja kolm ööd wallaskalla kõhus olnud. Si keegi ei tohi mitte seda jumaliku teatet Joonase raamatus halvaks pidada, ilma et ta ühes ka Kristuse sõnu äräpõlgab.

5. Jumal võib küll meid omaks rah-
waks wastu võtnud olla, võib küll rojast waimu wälja ajanud olla — meie ei tohi mitte selle juurde seisma jääda. Kui meie enda enese Mina hellitame, kui meie enesest hoolitaja hõlpu elu, lõbu ja selle tühi-
kaju peale mõtleme, mis maailm meitele

pakub ja meie mitte jumaliku elu juuri, kaunid põhjusid meites ei lasse mõjuda, siis see rojane waim, mis meie uue elu haka-
tusel meilt lahkus, tuleb hulga weel pahe-
mate waimude seltsis tühjaste südamete tagasi, et selles ajel wõtta. See oli juu-
tide eesõigus, Jssandat wastuwõtta ja oma tühja südant eluga lasta täita. Teda nemad mitte sisse ei lastnud; kuid hukatu-
se demonidele anti luba, sisseetulla, „Patused, kes korra juba oliwad ärkanud ja Jumala Waimu kurwastawad ja teda enesest ärä-
peletawad, saawad halvemaks, kui enne oliwad. Nende süda on kõwen, nende sü-
damete tummistus tuimemaks saanud ja neil on wali wiha kõige wastu, mis usulistelt arwab ja nad sattuwad ikka, sügavamini patu sisse. Kus enne üks kurat olnud, sinna asuwad pärast seitse, ja Jumal lasseb sündida, et inimese meeled segajeks lähewad ja süda hoopis kõweneb. See näitab niisama seda suurt süüd ja häda ohtu, püha Waimu kurwastada.“ Barnes.

6. Kristus armastab, et taewalikud ole-
mused tema auujärje ümber on; aga mis võib küll kõrgemaks arwata, kui tema suurt armastust, millega tema meid on armas-
tanud? Meie ei sunda seda mitte ärä-
mõista, aga omas elamises wõime meie teada, et see tõsi on. Ja kui meie sugu-
luse seisust temaga alal hoiaime, misjugu-
se hella meelega ja hoolega peakime meie siis oma Õnnistegija wendadest ja õdedest lugu pidama! Kas meie ei peakime mitte hoolt kandma, meie jumaliku suguluse nõudmised täitma? Kas meie ei peaks mitte kui niisugused, kes Jumala perekonnasse on wastu wõetud, oma Isa ja oma sugulust auus-
tama?

11. lakkion.

Tähendamise sõna küllwajast.

Kirjaoja: Matt. 13, 1–23.

Parallelkohad:

Mark. 4, 1–29; Luuk. 8, 4–15.

Abinõu:

„Kristuse tähendamise sõnad“, Lehek. 33–61.

Paik: Galilea merel.

Küsimised.

1. Kuhu läks Jeesus, kui tema sealst majast lahkus, millest eelolevas lektjionis on kõneldud? Matt. 13, 1.

2. Kes kogus sinna, et teda kuulda? Salm 2.

3. Misjugune tähendamise sõna nimetatatakse kõige esite? Salm 3.

4. Kuhu langes mõni seeme, mis külwati? Mis juhtus sellega? Salm 4.

5. Misjuguse teije põhja peale kukus seeme? Misjuguse tagajärjega? Salmid 5. 6.

6. Kuhu langes teine seeme? Mis tegiwad ohakad? Salm 7.

7. Kuhu sattus teine seeme? Misjuguse kajuga? Salm 8.

8. Misjuguste sõnadega juhatas ta pealkuuljate tähepanemist selle tähtja õpetuse peale? Salm 9.

9. Mis küüsiwad jügrid temalt? Mis kostis ta neile? Salmid 10–13. 1. märkus.

10. Misjugune prohvetlik kuulutus läks täide mõninga juures, kellega Jeesus kõnles? Salmid 14. 15.

11. Mis on nende kohta öeldud, kell himu oli näha ja kuulda? Salmid 16. 17.

12. Mis pidi seeme tähendama, mis tee peale langes? Salmid 18. 19.

13. Misjugune seltsfond on kiviise maa läbi tähendatud? Salmid 20. 21. 2. märkus.

14. Misjugused isikud tähendatakse maa läbi, kus ohakad kaswawad? Salm 22. Mark. 4, 18. 19; Luuk. 8, 14.

15. Misjuguste juures kannab seeme head wilja? Salm 23. 3. märkus.

Märkused.

1. Argem mitte süüdistagem Isandat meie kurdi kõrwade ja pimedate filmade pärast. Meie ise paneme neid kinni, Jumala healele selga pöördes, kinni meie Jumala kauni armastuse wastu nii kurdis jaame, et meie ühtigi enam wahet ei oska teha. Oleks tema lihtsas kõnes nende wastu rääkinud, siis nemad ei oleks teda mitte uskunud. Ta katjus nende tähepanemist aratada, tähendamise sõnaga nende wastu kõneledes, ja neid ahwatledes, tõde otsida, et neil mitte ei pidanud wabandamist olema. Jumal ilmutab oma tõde igatsewale sil-

male, lahtisele kõrwale ja ihaldawale südamele.

2. See on üpris wäga tutaw tähendamise sõna, mis peaaegu kõigile maa elanikele tutaw on. Seal on see kõwakstalatud teedäär, kaljune maapõhi, ohakad põllu äärel ja hea maa. Ühes teises tähendamise sõnas on meile öeldud, et seeme on Jumala sõna. Õpetus ei käi mitte seeme, ega külwamise, waid meie südame põhja kohta, Tahame meie, et see kinni tallatud teerada peab olema, mille üle kõik käiwad, ilma et tagajärge oleks, siis wõime meie seda teha. Meie wõime põldu halbade kiwidega täidetud jätta, wõi neid kõrwale wisata, ja hoolutumaks jäätud maad künda. Kolmas selts inimesi aratawad meie oswõtmist. Noodsamad wõtawad sõna wastu, neil on hea põhi, aga uemad teewad weel lõbudega tegemist, on murede paelus, täis rahutumat olekut, hirmu ja teisi asju, mis seda sõna araläunastawad ja ei kanna mitte täit wilja.

3. „See maa“ on nüjugused, kes oma süda lafewad Jumala armu läbi walmistada, seda seemet kohtlase meelega wastu wõtawad ja aega annawad kaswamisele. Heas, pehmes maapõhjas, südames, mis suundimatalt tõe mõju alla end heidab, effimataalt mure ja hirmu läbi, jumaliku armu kosutawa sadudel ja päikese soojusel, — nüjuguses südames, mis otse nagu laialdane, lopsaka kaswuga maa hommikuse päikese kiirtele ja õhtuse kastele lahti on, wõib ewangelium sugawasti juurduda ja aset wõtta; tal on täielikut maad, ja siin ning seal näitab ta, mis ta on.“

Barnes.

12. lektjion.

Tähendamise sõnad umbroosust, sinexiivast, haputsaignast, warjul olewast warast, pärlist, kaladest, pereisast.

Kirjaoja: Matt. 13, 24–53.

Paralleelkoht: Mark. 4, 30–34.

Abinõu:

„Kristuse tähendamise sõnad“, Iohel. 70–79; 95–134.

Küsimised.

Umbrohust.

1. Misjuguine oli see teine tähendamise sõna, mis Jeesus ette tõi? Matt. 13, 24-26.

2. Jutusta kõnelemisejt pereisanda ja tema sulaste wahel. Salmid 27-29.

3. Millas, ütles pereisa, saaks niisu umbrohust lahutatama? Salm 30.

4. Misjuguine küsimise panivad jüngrid Jeesusele ette, kui ta oli lastnud rahwa äraminna? Salm 36.

5. Keda tähendab see külwaja? S. 37.

6. Mis tähendab see põld? Mis see umbrohi? Keda see waenlane, kes seda külwab? Mis tähendab see lõikus? Keda need lõikajad? Salmid 38, 39.

7. Mis otjus antakse nende mõlemi klassi inimeste kohta? Salmid 40-43.

Sinepi iwast.

8. Millega võrdleb Jeesus veel taewariiki? Salmid 31, 32.

Hapu taigast.

9. Millega võrreldatakse veel Jumala riiki? Salm 33.

10. Misjuguine kirja koht läks käide Jeesuse läbi, kuna tema tähendamise sõnade läbi õpetas? Salmid 34, 35.

Warjul olewast warast ja pärlist.

11. Misjuguine tähendamise sõnade läbi näitab Jeesus õndsuse wäärtust, niisama ka Jumala armu tähtsust, ja kui wäga tarwiline see on, seda taga nõuuda? Salm 44-46.

Kaladest.

12. Misjuguine tähendamise sõna läbi näitab ta kindlast, et ilmasgi mitte terme maailm meelt ei pööra? Salmid 47-50.

13. Mis küsis Jhsand siis omailt jüngeridelt? Salm 51.

Pereisast.

14. Mill kombel kasjus ta neile tähtsust Jumala sõna uurimise kohta ja elawat elu elamist jumalikuis asjus ettepanna? Salm 52.

Märkus.

Selle lektzioni juurde ei anna meie mitte laialdasi märkusi. „Kristuse tähendamise sõnades“ leiame meie nende kirja osade kohta kaunid seletusi. Needsamad õpetülid on wäärt, et neid kahewõrra tähele pandakse.

Jeesus õpetas 1. et tigidus ja headus kuni lõppuni edasi saavad kestma. 2. et see mitte tema sulaste kohus ei ole, patustele üle kohut mõista; seda on ta enese õiguseks jätnud, maailma otjal teha; 3. et see ristiniimese töö on, töö seemet külwata, ja et meie kõik Jumala altari peale peame panema, et meie suur auuhind osaks saaks.

13. lektzion.

Tormi waigistamine. — Kurjast waimust waewatud inimene Gadaras.

Kirjaosa: Luuk. 8, 22-39.

Paralleelkohad:

Matt. 8, 23 kuni 9, 1; Mark. 4, 35-5, 20.

Paigad:

Galilea meri; Gadara (wõi Gergesea), Galilea mere ida pool küljes.

Küsimised.

Tormi waigistamine.

1. Mis tegi Jeesus ühel päewal ja mis ütles ta oma jüngritele? Luuk. 8, 22.

2. Kuidas oli Meister jell sõidul? Mis juhtus järwel? Kui ohutaw oli see häda? Salm 23.

3. Kelle juures otjisiwad jüngrid abi? Mis tegi Meister? Misjuguine tagajärjega? Salm 24. 1. märkus.

4. Misjuguine noomituse tegi ta neile nende usmata meele pära? Mis ütlesiwad nemad isekeskis? Salm 25.

Kurjast waimust waewatud inimene Gadaras?

5. Kes tuli neile vastu, kui nad teise poole kaldale jõudsiwad? Salmid 26, 27. 2. märkus.

6. Mis tegi see kurjast waimust waewatud? Mis ta ütles? Salm 28. — 3. märkus.

7. Mis käis jell waewatud inimese fisa eel? Kui suurel mõedul oliwad demonid selle mehese ajunud? Salm 29.

8. Mis küsimise pani Jeesus temale ette? Misjuguine kostuse sai ta? Salm 30.

9. Mis palusiwad need demonid? Salm 31.

10. Kuhu oli neil luba minna? Mis oli see tagajärg? Salmid 32. 33. — 4. märkus.

11. Mis tegivad seakarjatjed? Salm 34.

12. Mis nägidwad inimesed, kes sellest imeteust olivad kuulda saanud ja wälja tulnud Jeesuse juurde? Kuudas mõjus see-finane waade nendesse? Mis tegiwad selle imeteu pealt nägijad? Salmid 35. 36.

13. Mis palusiwad siis Gadara rahwas Issandalt? Miks pärast? Kuudas tegi Jeesus nende palwe järele? Salm 37.

14. Mis soowis see terweks saanud mees teha? Salm 38.

15. Mis ütles talle Jeesus, mis ta pidi tegema? Mis oli see tagajärg? Salm 39. 5. märkus.

Märkused.

1. Meister oli wäsinud ja uinus julgesti magama. Meie wõime arvata, et see wüirst, kes õhus walitseb, seda juhtumist kui heaks asjaks arwas, Meistert hukka jaata, mis pärast torm ühtelugu kangemaks läks. Köwad, tugewa loonuga kalamehed hakkasiwad kartma ja sattusiwad kahewahele. — Nad katjusiwad asjata tormiga wõidelda ja kui nad nägiwad, et nende saatlus õhutatav oli, siis hakkasiwad nemad omas ahastuses appi hüüdma; kolmel korral, nagu ewangeliiumites on jutustatud, kus juures nende kaswaw hirm ja kõige kangem nõudmine end avaldas, oma Õnnistegija juhutamise järele niijugusel hädaõhul. Kõige esite kirjendasiwad nad: „Issand, aita, meie läheme hukka.“ „Siis, kui torm taga kangemaks läks: „Meister, meie läheme hukka!“ Kui tema ifka weel pealt näha ilma mureta edasi magas, kuuldi nende hädakifas ka weel etteheite taoni: „Meister, kas sa sellest ei hooligi, kui meie hukka jaame?“ Nad ei teadnud weel mitte, et Jeesuse jeltjis igalpool wõib julge olla.

2. Gadara, wõi Gergesea, kinnine pealinn Defapolis (kümne linna maal), oli Kristuse ajal juures tähtjuses ja elasiwad temas greeklased. See linn oli lõuna pool Suuwomafsi jõe, seitse penikormat Galilea mereft wõi järwest lõune ida pool kõrgustikul, mis lubjakivi kõngas oli . . . Ga-

darenlaste maa ulatas kummi Jordani jõeni ja Galilea mere wõi järweni.

3. Teised ewangeliiumid nimetawad kahte kurjast waimust waewatud, kellest üks ehk kardetawam oli kui teine. Tema esimene järelandmine jaadana wastu algas wist lõbustuste elamisel. Kui ta lõppeks märkas, et jäärane teenistus inimest kütkendab, siis ärkas temas igatsus wabaduse järele. Ta katjus selleks palwetada; aga deemonid andsiwad talle fiske, paluda, et Jeesus äräläheks. Kurjad waimud tarwitasiwad tema feelt eneste kaitsemisjeks; kuid nende halbade helide juures tundis Jeesus wangistatud hinge healt wälja kõlawad ja wabastas wangi.

Õõna „fügawus“ on fiin Greeka keele jõõna abyss ja tähendab sedajama, „awauft“ wõi sügawust mis Jlm. r. 20, 1 on nimetatud. See on see koht, kuhu saadan ja tema inglid heideti. Need näisiwad teadwad, et nende kohta kohtu õtjus oli kindel. Selle kohtu õtjuse täitmine ei olnud weel mitte tulnud.

4. „Deemonidele anti luba, sigade karja merde ajada, ja Gadara elanikude meeleft oli see läbi sündinud kõhju juurem kui need õnnistujed, mis Jeesus oli korda saatnud feeläbi, et teine oli terweks saanud. Jumalik terweks tegija paluti, fealt ära minna. See oli see tagajärg, mis saadan oli soowinud. Kuna ta süiid kahju jaamise pärast Jeesusele süüks mõistis, äratas ta rahwa jüdametes oma kasu peale ahneid kartuji ja feelas neid Jeesuse jõõnade kuulmist . . . Kuid Jeesuse nõu ei olnud mitte segaseks actud. Ta lubas kurjadele waimudele, seakarja hukka jaata, etteheitets nende juutidele, kes kasu pärast neid rojasiõ elajaid kaswatasiwad.“ „Suur wõitlus“, lehel. 552.

5. Jga pöõranud hinge mission peaks olema, teistele kõõneleda, kui fuuri asju Issand on teinud. Kui kiirelt jõõuaks Jumala kuulutus edasi, kui kõil, kes tema nime tunnistawad, selle, järel teefsiwad.

See mees hakkas oma kodupaiga lähedal tööle. Selles on meitele üks õpetus antud.

